

INSTITUTUL DE DREPT PUBLIC ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE AL ROMÂNIEI

Municipiul Sibiu, județul Sibiu – 550324, Calea Dumbrăvii nr. 28-32

Cod de înregistrare fiscală (C.I.F.): 25838704

E-mail: idpsar@yahoo.com; Telefon: 0744-617.883

R A P O R T

al Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României aferent anului 2021

1. Înființare, natură juridică

Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României, (I.D.P.S.A.R.) a fost înființat prin Legea nr. 246/2007, ca autoritate administrativă autonomă, având misiunea de a continua o veche și bogată tradiție a cercetării și de a asigura consilierea Parlamentului și a Guvernului în legătură cu fundamentarea științifică a soluțiilor de perfecționare a organizării și funcționării autorităților publice centrale și locale, a elaborării politicilor publice, a dezvoltării serviciilor publice.

Regulamentul de organizare și funcționare al I.D.P.S.A.R., în baza căruia au început demersurile de funcționare legală a institutului, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 433/2009.

I.D.P.S.A.R. își regăsește bogata sa tradiție de cercetare științifică în activitatea Institutului de Științe Administrative al României (I.S.A.R.) fondat de profesorul Paul Negulescu în anul 1925 și care a dobândit în anul 1928, prin lege, statutul de stabiliment de utilitate publică, precum și în activitățile desfășurate de Institutul de Științe Administrative al României (I.S.A.R.), fondat în anul 1995, la Sibiu, denumit apoi Asociația Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu”, ca și continuator al institutului interbelic.

Obiectivul fundamental de înființare a acestor foruri a fost același, în perioada interbelică și în perioada post-revoluționară 1989, și anume acela de a asigura, pentru statul român, din partea mediului academic și de cercetare științifică, asistență și consiliere profesionistă și neutră din punct de vedere politic în sfera dezvoltării sistemului instituțional și fenomenului administrativ funcțional, ancorate la realitățile contemporane și de viitor ale României și Europei.

2. Finanțare

În perioada realizării demersurilor necesare începerii funcționării institutului s-a produs suspendarea finanțării principale de care acesta ar fi dispus, și anume din resurse provenind de la bugetul de stat.

Îndeplinirea misiunii fundamentale arătate mai sus este esențial condiționată de existența unei capacități administrative menită să asigure suportul logistic și financiar pentru derularea activităților pe care institutul este abilitat să le realizeze.

Sub acest aspect, reiterăm perpetuarea precarității resurselor de care I.D.P.S.A.R. dispune, generată de faptul că, înainte ca acesta să înceapă să funcționeze, a fost suspendată – prin Legea nr. 329/2009 – finanțarea sa de la bugetul de stat până la data de 1 ianuarie 2013.

Apoi, prin prevederile art. 10 din Ordonanța Guvernului nr. 17/2012 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare, termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, a fost prorogat până la data de 1 ianuarie 2014.

De asemenea, prin prevederile art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare, termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, a fost prorogat până la data de 1 ianuarie 2015.

Prin prevederile art. 41 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative

al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, a fost prorogată până la data de 1 ianuarie 2017.

De asemenea, prin prevederile art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, a fost prorogată până la data de 1 ianuarie 2018.

Prin prevederile art. 26 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, termenul prevăzut la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, s-a prorogată până la data de 1 ianuarie 2019.

Prin prevederile art. 54 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, alineatul (1) al articolului 4 din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 19 iulie 2007, cu modificările ulterioare, s-a modificat, institutul devenind astfel instituție publică finanțată integral din venituri proprii, care asigură funcționarea acestuia la limita minimă a existenței sale.

Până în prezent, veniturile proprii ale institutului au provenit exclusiv din închirierea unor spații din clădirea aflată în administrarea I.D.P.S.A.R., care a fost renovată parțial, prin eforturi proprii, fiind preluată într-o stare avansată de degradare, închiriere realizată în urma unor licitații publice naționale în baza aprobării prin Hotărârea Guvernului nr. 782/2015.

De la înființare și până în prezent, toate activitățile I.D.P.S.A.R. s-au desfășurat pe bază de voluntariat de către membrii institutului și colaboratorii din mediul academic și administrativ local, regional și național, nefiind efectuate cheltuieli de personal.

Sursele proprii posibil de colectat sunt reduse și ar putea interveni (eventual, complementar) în faza de susținere a unor activități și nu în aceea de derulare eficientă, consolidare și dezvoltare instituțională și patrimonială a institutului.

După atâția ani în care finanțarea de la bugetul public național nu s-a realizat, patrimoniul institutului s-a degradat treptat, fiind necesare și în anul 2021 resurse suplimentare pentru lucrările de reparații, modernizări și investiții la imobilul proprietate publică aflat în administrarea I.D.P.S.A.R., construit în anul 1890, inclusiv pentru acoperirea cheltuielilor de conservare, protecție, întreținere și funcționare.

Statutul de instituție publică pe care îl are I.D.P.S.A.R. impune și o serie de restricții cu privire la măsurile pe care institutul le-ar putea lua, inclusiv în materia atragerii unor fonduri structurale.

De aceea, apreciem că se impune o atitudine neechivocă din partea statului cu privire la modificarea alineatului (1) al articolului 4 din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, cu modificările ulterioare, în sensul acordării finanțării bugetare, concordantă cu sarcinile și rolul pe care I.D.P.S.A.R. trebuie și poate să le îndeplinească în societatea românească.

3. Rolul și obiectivele I.D.P.S.A.R. Anul 2021 și perspective.

Rolul și obiectivele I.D.P.S.A.R., inclusiv pentru anul 2021, au avut în vedere următoarele dimensiuni și coordonate instituționale:

3.1. Asigurarea, la un înalt nivel științific, a funcției de asistență și consiliere generală, juridică, politică și administrativă, pentru Parlament și Guvern, prin opinii și soluții având girul științific și al echidistanței politice, asigurate de înalta competență profesională și experiență în activitatea administrativă, judecătorească, de cercetare științifică ori învățământ superior a membrilor săi, precum și de mecanismul de constituire a institutului.

3.2. Activități de formare și perfecționare profesională a elitelor funcției publice, pe care să le investească cu profesionalism și cultură democratică.

3.3. Asistența și furnizarea expertizei necesare în procesul de fundamentare a politicilor de organizare și funcționare a autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, de reducere a birocrăției și de asigurare a standardelor buneii administrări, putând fi un garant al unor soluții pertinente, pe baze științifice.

3.4. Contribuția la asigurarea expertizei necesare realizării codificării dreptului public, prin participarea la redactarea proiectelor de Cod de procedură administrativă al României, Cod domেনial ș.a.

3.5. Organizarea a cel puțin o conferință științifică anuală, de nivel național, regional european sau european, având ca temă de bază problematica cea mai de actualitate cu care se confruntă administrația publică din spațiul național integrat în spațiul administrativ european.

3.6. Elaborarea, dezvoltarea și implementarea unor programe coordonate cu celelalte instituții de profil din țară de formare și specializare profesională inițială și continuă a funcționarilor publici de la nivel debutant, mediu, de conducere și elitelor din domeniu, cu o durată de 1-6 luni, în domenii de interes pentru aceștia, în special în domeniul înțelegerii și asimilării noilor reglementări din sfera administrației publice.

3.7. Organizarea de programe de masterat, în colaborare cu mediul academic, în domenii actuale de interes pentru administrația publică.

3.8. Atragerea unor surse de finanțare guvernamentale sau europene pentru proiecte din domeniul administrației publice.

Acest proces este puternic influențat de existența sau crearea unor rețele de parteneriat cu subiecți calificați din mediul academic și/sau profesional administrativ, din țară și/sau din străinătate. Aceste rețele care se realizează pe baza unor activități de networking profesionale, nu pot fi însă create fără resurse adecvate, materiale, financiare și umane cu caracter permanent.

Aceasta înseamnă că, pentru îndeplinirea obiectivelor enunțate mai sus, este imperios necesar ca acest for științific și de cercetare să poată funcționa la parametri normali ai unei capacități administrative moderne de logistică, resurse umane și resurse instituționale, fapt care se poate realiza prin alocarea de resurse bugetare corespunzătoare.

4. Activități științifico-profesionale realizate în anul 2021

Anul 2021 a fost marcat de evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, fapt care a impus menținerea restricțiilor adoptate în anul precedent pentru prevenirea și combaterea pandemiei de COVID-19, respectiv menținerea stării de alertă instituite în anul 2020, această situație excepțională reducând semnificativ activitățile în cadrul I.D.P.S.A.R. La nivelul institutului au fost menținute măsurile adoptate pentru prevenirea și combaterea COVID-19, astfel încât riscul infectării cu noul coronavirus să fie minim sau inexistent.

Cu toate acestea, și în cursul anului 2021, pe baza voluntariatului cadrelor didactice universitare care exercită conducerea I.D.P.S.A.R. și a departamentelor acestuia, s-a continuat activitatea de networking și popularizare a institutului și activităților sale, precum și a rolului său în mediul academic și administrativ.

4.1. Aceste **activități de networking** au vizat menținerea și/sau dezvoltarea rețelei de cercetători științifici și practicieni ai dreptului public și administrației publice care, în condițiile unor proiecte mai complexe, să își unească operativ eforturile de realizare și implementare a acestora. Echipele mixte de cercetători și practicieni s-au consolidat la nivelul fiecărui departament și au capacitatea de a se activa pe măsură ce anumite proiecte vor apărea.

Cu resursa umană cuprinsă în aceste rețele s-au realizat, pe bază de voluntariat, o serie de **activități de consultanță pentru autoritățile publice din municipiul și județul Sibiu și din regiunea Centru**, inclusiv în ceea ce privește accesarea unor fonduri europene, astfel încât existența și capacitatea I.D.P.S.A.R. de a lega teoria de practica administrativă să fie cunoscute și, mai ales, recunoscute.

4.2. I.D.P.S.A.R. s-a implicat în **realizarea de stagii și activități de pregătire practică pentru studenți** în propria locație, dar și la autorități publice gazdă din municipiul și județul Sibiu, inclusiv prin organizarea de diferite vizite de studii la autorități administrative centrale și locale, cu discutarea unor teme de actualitate cu conducerea acestor instituții.

4.3. Au fost organizate o serie de **întâlniri online** între membrii I.D.P.S.A.R. pentru menținerea suflului vital și spiritului în care a fost creat acest institut.

4.4. I.D.P.S.A.R. a fost partener în organizarea la București, la data de **22 octombrie 2021**, de către Societatea Academică de Științe Administrative și Centrul de Drept Public și Științe Administrative din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative a **conferinței naționale anuale** online cu tema **DEMOCRAȚIE, CONSTITUȚIE ȘI SPAȚIU ADMINISTRATIV ÎN SECOLUL XXI**.

Conferința a reunit specialiști în domeniul dreptului public și al științelor administrative – universitari, magistrați, funcționari publici – manifestarea constituindu-se într-un for național de dezbatere și analiză a noilor direcții de cercetare în domeniu și a cuprins două secțiuni: *Secțiunea I. Democrație și responsabilitate în exercitarea puterii publice; Secțiunea a II-a. Spațiul administrativ în secolul XXI*.

De milenii, gândirea oamenilor a avut printre principalele preocupări crearea unui sistem de guvernare perfect, în care drepturile și obligațiile tuturor membrilor societății să fie în armonie.

În epoca modernă, evoluția relației dintre idealurile umane și realitățile politice a relevat necesitatea unui sistem normativ coerent, care să determine cu claritate atribuțiile și relațiile dintre puterile statului, precum și modalitățile prin care cetățenii să își valorifice potențialul creativ. În acest sens, s-a impus acceptarea necesității edificării unui sistem ierarhizat și eficace de norme juridice și structuri administrative, în armonie cu normele morale.

De peste două secole, s-a impus la nivelul organizării politice a statelor elaborarea de constituții pentru limitarea arbitrariului exercitării puterii în dauna cetățenilor și a celorlalte puteri în stat. Evoluția istorică și tehnologică contemporană a adus în discuție aspecte pe care teoria clasică a dreptului public nu le-a avut în vedere.

Devine astfel necesară o analiză atentă a schimbărilor pe care ultimele decenii le-au adus, în vederea integrării noilor realități tehnologice, pentru a regla și adapta sistemele normative și administrative într-o modalitate adecvată acestui secol, fără a afecta adevărurile și constantele imuabile ale științei guvernării și dreptului public.

Evenimentul științific a adus în dezbatere aceste noi realități, reunind specialiști și alte persoane interesate de problematica democrației și a spațiului administrativ, în vederea elaborării de idei utile noilor redimensionări normative și administrative.

5. Propuneri de armonizare a dreptului public intern cu legislația Uniunii Europene

I.D.P.S.A.R. contribuie, potrivit obiectivelor sale stabilite prin lege, la efortul de transpunere în termen a directivelor Uniunii Europene de către România, în calitate de stat membru. Potrivit dreptului primar și jurisprudenței Curții Europene de Justiție, transpunerea constituie o obligație a fiecărui stat membru, cu caracter esențial pentru asigurarea deplinei eficacități a dreptului U.E., a cărei nerespectare generează sancțiuni specifice.

Reiterăm faptul că niciun stat membru nu poate invoca nicio situație internă ori dificultatea interpretării unei directive pentru a justifica neîndeplinirea obligațiilor și nerespectarea termenelor de transpunere prevăzute de normele Uniunii Europene.

În cazul în care directivele nu sunt transpuse complet în termen, Comisia declanșează proceduri de infringement, care, în cazul netranspunerii, pot atrage după sine importante sancțiuni pecuniare.

Pentru anul 2021 există un număr de 45 de directive U.E. netranspuse, în luna iulie România făcând obiectul a 8 decizii ce privesc proceduri în curs referitoare la neîndeplinirea obligațiilor de stat membru (infringement).

Este vorba de 7 scrisori de punere în întârziere privind: datele din registrul cu numele pasagerilor (Directiva PNR), condițiile de intrare, ședere și mobilitate pentru studenții și cercetătorii din țări terțe, asigurările auto, recunoașterea calificărilor profesionale, măsurile de protecție a animalelor de laborator, securitatea cibernetică, emisiile de dioxid de sulf, normele în materie de combatere a spălării banilor etc.

Potrivit statisticilor M.A.E., de la data aderării României la Uniunea Europeană, 1 ianuarie 2007, au fost declanșate în total 687 de proceduri de infringement împotriva României. Dintre ele, 599 au fost clasate de către Comisie în faza pre-contencioasă, iar 11 au ajuns în faza contencioasă, adică pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene (C.J.U.E.). Într-o procedură, instanța U.E. a dat câștig de cauză României, în patru a dat câștig de cauză Comisiei, iar șase proceduri au fost radiate de pe rolul C.J.U.E., ca urmare a cererilor de desistare formulate de către Comisie.

În acest context, I.D.P.S.A.R., ca instituție de specialitate, se implică, alături de autoritățile responsabile, în procesul și efortul de transpunere în termen, completă și corectă, a directivelor U.E. în legislația României.

În anul 2021, la nivelul departamentelor I.D.P.S.A.R. s-au realizat analize privind armonizarea dreptului public intern cu legislația Uniunii Europene, urmând să fie elaborate studii suport care să conțină și exemple de drept comparat din experiența de transpunere din alte state membre, ce vor fi înaintate Parlamentului României și ministerelor de resort, în scopul fundamentării și elaborării legislației românești de transpunere a dreptului Uniunii Europene în următoarele domenii în care directivele U.E. nu au fost transpuse:

Directiva U.E.	Termen de transpunere și stadiul transpunerii	Ministerul de resort responsabil
Directiva (UE) 2018/849 de modificare a unor legi privind vehiculele scoase din uz, privind	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Mediului,

bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și a deșeurile de echipamente electrice și electronice		Apelor și Pădurilor
Directiva (UE) 2018/850 de modificare a legii privind depozitele de deșeuri	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Directiva UE 2018/410 de modificare a unei legi în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în acest domeniu	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Economiei și Ministerul Energiei
Directiva 2019/692 de modificare a legii privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Economiei și Ministerul Energiei
Directiva 2014/55 privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Finanțelor și Autoritatea pentru Digitalizarea României
Directiva 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Economiei și Ministerul Energiei
Directiva 2018/1808 de modificare a unei legi privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale	Termen expirat. Netranspusă	Ministerul Culturii și Consiliul Național al Audiovizualului
Directiva 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii	2021 Netranspusă	Ministerul Justiției

Directiva 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor	2020 Netranspusă	Ministerul Justiției
Directiva 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar	2021 Netranspusă	Ministerul Justiției

6. Activități științifice și de formare profesională în curs sau în perspectivă de realizare în anul 2022

6.1. Continuarea organizării, în colaborare cu facultățile de drept și administrație publică din Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Chișinău, de prelegeri pe teme de actualitate pentru funcționarii publici de conducere și de execuție dar și alți lucrători din sectorul public, precum: *implementarea Codului administrativ, implementarea Directivei UE a serviciilor, implementarea strategiei naționale de dezvoltare durabilă etc.*

6.2. Realizarea unor proiecte specifice de cercetare-dezvoltare ori de consultanță pentru Parlamentul României, în măsura comenzii sociale din partea forului tutelar.

Temele sugerate sunt: proiectul integrat de descentralizare și regionalizare în România; statul de drept contemporan și raporturile constituționale dintre autoritățile publice; optimizarea legislației financiar-fiscale și bugetare pentru îmbunătățirea gradului de colectare a fondurilor publice din toate categoriile de surse, pentru eficientizarea utilizării fondurilor publice în conformitate cu nevoia socială reală, precum și pentru combaterea fenomenului evaziunii și fraudei fiscale; strategii de restructurare a economiei naționale și de diversificare economică regională și locală în concordanță cu imperativele europene și cele globale impuse de necesitatea combaterii schimbărilor climatice la nivel mondial; eficientizarea serviciilor publice; coordonatele statului social; autonomia locală și unitatea statului român; dezvoltarea locală sustenabilă; criterii de performanță în sectorul public; standardele buneii guvernări.

6.3. Organizarea unor colocvii de dezbatere publică de actualitate cu invitarea unor parlamentari și oameni politici de mare notorietate în România și/sau Uniunea Europeană.

6.4. Participarea în parteneriat cu unități și instituții care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare cu aplicații la apelurile de proiecte de cercetare-dezvoltare. Sprijinirea învățării inteligente.

6.5. Organizarea și desfășurarea în parteneriat a unor stagii și activități, elaborarea și implementarea în parteneriat a unor standarde de calitate privind formarea continuă în domeniul administrației publice.

6.6. Operaționalizarea în cadrul institutului, în parteneriat și prin atragerea unor fonduri structurale de la Uniunea Europeană, a unui **Centru de studii, cercetări și competență în domeniul dreptului public și al științelor administrative**, care să cuprindă și un Centru de documentare pentru facilitarea accesului la literatura științifică internațională, la studii și cercetări aplicate în domeniul administrației publice și subdomeniilor conexe, precum și la resurse pentru valorificarea și susținerea specializării inteligente.

Președinte,

Marius-Ioan MAZILU

